

EMERYTURY I RENTY Z ZUS W ŚWIETLE UMOWY O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM MIĘDZY POLSKĄ A KOREĄ POŁUDNIOWĄ

Podstawy prawne koordynacji

Z dniem 1 marca 2010 r. weszła w życie **umowa o zabezpieczeniu społecznym z dnia 25 lutego 2009 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Korei** (zwana dalej umową), która stanowi podstawę prawną koordynacji systemów emerytalno-rentowych Polski i Korei Południowej.

Wraz z nią weszło w życie Porozumienie Administracyjne w sprawie stosowania umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Korei, określające sposób jej realizacji oraz procedury postępowania przy ubieganiu się o świadczenia emerytalno-rentowe z zastosowaniem uregulowań umowy.

Przepisy umowy i porozumienia mają na celu m.in. ułatwienie nabywania przez osoby pracujące w Polsce i w Korei Południowej uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych oraz pobieranie świadczeń z tych państw.

Z przepisów umowy, w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych, korzystają:

- obywatele Rzeczypospolitej Polskiej
- obywatele Korei Południowej
- osoby nieposiadające obywatelstwa żadnego z obu wymienionych państw (czyli obywatele państw trzecich oraz tzw. bezpaństwowcy).

Postanowienia umowy dotyczą osób, które podlegały ubezpieczeniom społecznym w Polsce i w Korei Południowej, wykonując szeroko rozumianą aktywność zawodową – w szczególności jako pracownicy, osoby prowadzące działalność na

własny rachunek, osoby pracujące na podstawie umów cywilnoprawnych – lub na podstawie innych tytułów do ubezpieczeń.

Z jej uregulowań korzystają także osoby ubiegające się o renty rodzinne po wyżej wymienionych osobach.

Osoby, o których mowa wyżej, objęte są umową bez względu na ich państwo zamieszkania (w Polsce, w Korei Południowej, czy w państwie trzecim).

Jakie świadczenia są objęte umową polsko-koreańską?

Postanowieniami umowy z 25 lutego 2009 r. są objęte następujące **polskie** świadczenia z ubezpieczeń społecznych, przyznawane i wypłacane przez ZUS:

- emerytury, w tym emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury przysługujące w związku ze składką odprowadzaną do otwartego funduszu emerytalnego (OFE)
- renty z tytułu niezdolności do pracy
- renty rodzinne
- zasiłki pogrzebowe.

Umowa ma zastosowanie również do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego rolników, realizowanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Umowy nie stosuje się do innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych niż emerytalno-rentowe, realizowanych przez ZUS, w tym do świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa oraz do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Po stronie **koreańskiej** umową są objęte następujące świadczenia przysługujące w ramach Krajowego Systemu Ubezpieczeń: • emerytura (old age pension) • renta z tytułu inwalidztwa (disability pension) • renta rodzinna (survivors pension) • świadczenia zryczałtowane (lump-sum benefits), w tym zwroty zryczałtowane (lump-sum refund) oraz świadczenia zryczałtowane z tytułu śmierci (lump-sum death payment).

Do kogo skierowana jest ulotka?

Niniejsza ulotka adresowana jest do osób, które:

- mieszkają w Polsce lub w Korei Południowej lub w innym państwie (państwie trzecim) i ubiegają się o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i w Korei Południowej, albo

- mieszkają w Korei Południowej i ubiegają się o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS na podstawie okresów ubezpieczenia przeżytych wyłącznie w Polsce, albo
- mieszkają w Korei Południowej i są zainteresowane otrzymywaniem przysługującego im świadczenia emerytalno-rentowego z ZUS w państwie zamieszkania.

Zasada równego traktowania

Zgodnie z zasadą równego traktowania osoby, w odniesieniu do których stosuje się postanowienia umowy, zamieszkałe na terytorium państwa będącego stroną umowy polsko-koreańskiej, podlegają zobowiązaniom tego właśnie państwa i są uprawnione do świadczeń przewidzianych przez jego ustawodawstwo na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

Zabroniona jest zatem dyskryminacja osoby, która podlegała ubezpieczeniom społecznym w Polsce i Korei Południowej, przy ubieganiu się o świadczenia emerytalno-rentowe z każdego z tych państw.

Umowa daje obywatelom polskim możliwość ubiegania się przez nich o świadczenia zryczałtowane z koreańskiego systemu ubezpieczeń społecznych na równi z obywatelami koreańskimi. Nie nadaje ona jednak takich uprawnień osobom nieposiadającym obywatelstwa polskiego lub koreańskiego (obywatelom państw trzecich).

Emerytura, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne dla osób, które pracowały w Polsce i Korei Południowej

► Równoległe ustalanie prawa do emerytury lub renty w Polsce i w Korei Południowej

Przepisy prawne Polski i Korei Południowej decydują komu, i po spełnieniu jakich warunków, przysługuje prawo do świadczeń emerytalno-rentowych w każdym z tych państw.

Osoba, która pracowała i podlegała ubezpieczeniom w Polsce i Korei Południowej może uzyskać emeryturę lub rentę zarówno z Polski, jak i z Korei Południowej, o ile spełnia warunki wymagane w każdym z tych państw. W przypadku spełnienia wymaganych warunków w obydwu państwach, możliwe jest – w świetle umowy – pobieranie emerytury lub renty z każdego z tych państw.

Informacje o warunkach nabywania prawa do emerytur i rent z ZUS, a także zasady obliczania ich wysokości, zawarte są w odrębnych ulotkach informacyjnych, pt.: *Emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalana na dotychczasowych zasadach, Nowa emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Renta z tytułu niezdolności do pracy, Renta rodzinna*. Są one dostępne w każdej jednostce ZUS.

Informacje o warunkach nabywania prawa oraz obliczania wysokości okresowej emerytury kapitałowej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym, która również jest objęta umową, zawarte są w ulotce informacyjnej pt. *Okresowa emerytura kapitałowa ze środków zgromadzonych w OFE*.

Wiadomości na temat wyżej wymienionych świadczeń można znaleźć także w serwisie internetowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pod adresem: www.zus.pl.

Informacje na temat świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego Korei Południowej dostępne są w instytucji koreańskiej National Pension Service (NPS) oraz na stronie internetowej: <http://www.nps.or.kr/>.

► **Uwzględnianie (sumowanie) okresów ubezpieczenia dla przyznania świadczeń emerytalno-rentowych**

Umowa przewiduje uwzględnianie **okresów ubezpieczenia** przebytych w jednym państwie przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń w drugim państwie.

Oznacza to, że jeżeli osoba zainteresowana uzyskaniem prawa do emerytury lub renty w jednym państwie-stronie umowy nie posiada okresu ubezpieczenia wymaganego do uzyskania tego świadczenia, wówczas dla celów przyznania emerytury lub renty uwzględnia się (dolicza, sumuje) również zagraniczne okresy ubezpieczenia przebyte w drugim państwie.

Jeżeli 65-letni mężczyzna, urodzony przed 1 stycznia 1949 r., ubiegający się o emeryturę z ZUS nie posiada co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia w Polsce (okresu składkowego i nieskładkowego), wymaganego do uzyskania tej emerytury zgodnie z polskimi przepisami, wówczas ZUS uwzględni (zsumuje) również jego koreańskie okresy ubezpieczenia, potwierdzone przez właściwą instytucję koreańską (NPS) i sprawdzi, czy po doliczeniu tych okresów zainteresowany spełnia warunki do przyznania polskiej emerytury.

Na mocy umowy instytucja koreańska uwzględni tylko te okresy ubezpieczenia w Polsce, które przypadają nie wcześniej niż od momentu, w którym powstał koreański krajowy system ubezpieczeń społecznych. W związku z tym nie podlegają uwzględnieniu (sumowaniu) przez instytucję koreańską polskie okresy ubezpieczenia przypadające przed rokiem 1988, czyli przed rokiem rozpoczęcia funkcjonowania koreańskiego systemu. Po stronie polskiej uwzględnieniu przez ZUS podlegają – przy ustalaniu emerytur i rent – wszystkie okresy ubezpieczenia

w Korei Południowej przebyte przez osobę zainteresowaną i potwierdzone przez instytucję koreańską, bez żadnych ograniczeń.

Okresy ubezpieczenia są uwzględniane przez instytucję danego państwa na podstawie zaświadczenia, wystawionego przez instytucję drugiego państwa, na uzgodnionym dwustronnie formularzu łącznikowym. Instytucja otrzymująca takie zaświadczenie jest związana danymi o okresach ubezpieczenia zamieszczonymi i potwierdzonymi przez instytucję wystawiającą zaświadczenie. Zaświadczenia, o których mowa, wystawiają sobie wzajemnie instytucje ubezpieczeniowe w toku postępowania emerytalno-rentowego.

W przypadku, gdy na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i w Korei Południowej osoba nie nabywa prawa do emerytury lub renty w którymś z tych państw, uwzględnieniu podlegają w tym państwie także okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi państwa trzeciego, tj. okresy przebyte w państwie innym niż Polska i Korea Południowa, z którym oba państwa-strony umowy mają zawarte umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym przewidujące uwzględnianie (sumowanie) okresów. Dotyczy to także okresów ubezpieczenia lub zamieszkania w państwach członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z którymi Polskę łączy rozporządzenia wspólnotowe o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i z którymi jednocześnie Koreę Południową łączy umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym przewidujące sumowanie okresów.

Według stanu na dzień wejścia w życie umowy polsko-koreańskiej możliwe jest uwzględnianie (sumowanie) – o ile to konieczne – okresów ubezpieczenia lub zamieszkania przebytych w takich państwach trzecich, jak: **Belgia, Czechy, Francja, Irlandia, Kanada, Niemcy, Węgry, USA.**

W celu uzyskania informacji dotyczącej możliwości uwzględnienia (sumowania) okresów ubezpieczenia lub zamieszkania przebytych w określonym państwie trzecim – w przypadku, gdy prawo do emerytury lub renty z ZUS nie powstaje na podstawie sumy okresów ubezpieczenia w Polsce i w Korei Południowej – należy skontaktować się z jednostkami ZUS, których dane teleadresowe podano na stronie 19 niniejszej ulotki.

60-letnia kobieta, urodzona przed 1 stycznia 1949 r., nie może uzyskać emerytury z ZUS na podstawie okresów ubezpieczenia w Polsce i Korei Południowej, ponieważ jej okresy ubezpieczenia, przebyte w obu tych państwach, wynoszą łącznie 11 lat (jako osoba urodzona przed 1 stycznia 1949 r. musi posiadać co najmniej 15 lat okresów składkowych i nieskładkowych). Kobieta ta posiada jeszcze okres ubezpieczenia w Irlandii, wynoszący 10 lat.

Polskę łączy z Irlandią rozporządzenie wspólnotowe o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, umożliwiające sumowanie okresów ubezpieczenia. Także Korea Po-

Łudniowa ma zawartą z Irlandią umowę międzynarodową o zabezpieczeniu społecznym, przewidującą sumowanie okresów. W związku z tym ZUS uwzględni 10-letni irlandzki okres ubezpieczenia i przyzna zainteresowanej emeryturę, bowiem łącznie, w Polsce, Korei Południowej i w Irlandii, posiada okres ubezpieczenia wystarczający do przyznania polskiej emerytury (21 lat).

► **Obliczanie proporcjonalnej emerytury lub renty z ZUS ustalonej z uwzględnieniem okresów koreańskich, albo z uwzględnieniem okresów koreańskich i przebytych w państwie trzecim**

Jeżeli do uzyskania prawa do emerytury lub renty z ZUS przez osobę zainteresowaną konieczne jest uwzględnienie – oprócz jej okresów ubezpieczenia w Polsce – również koreańskich okresów ubezpieczenia, albo koreańskich okresów ubezpieczenia i okresów przebytych w państwie trzecim, wówczas świadczenie obliczane jest w wysokości proporcjonalnej. Wysokość ta odpowiada stosunkowi okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce do sumy okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i w Korei Południowej, albo stosunkowi okresów przebytych w Polsce do sumy okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce, w Korei Południowej i w państwie trzecim.

ZUS dokonuje obliczenia wysokości emerytury lub renty w następujący sposób:

- w pierwszej kolejności oblicza teoretyczną (pełną) kwotę emerytury lub renty, jaka przysługiwałaby osobie zainteresowanej, gdyby wszystkie jej okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce i w Korei Południowej (albo w Polsce, w Korei Południowej i w państwie trzecim) zostały przebyte wyłącznie w Polsce,
- następnie, na podstawie kwoty teoretycznej, oblicza rzeczywistą (proporcjonalną) kwotę emerytury lub renty, odpowiadającą stosunkowi okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce do sumy wszystkich okresów przebytych w obu państwach-stronach umowy (albo do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce, w Korei Południowej i w państwie trzecim).

Tak obliczona kwota proporcjonalnej emerytury lub renty stanowi kwotę świadczenia należną osobie zainteresowanej z ZUS.

ZUS ustalił mężczyźnie, urodzonemu przed 1 stycznia 1949 r., emeryturę na podstawie 18 lat jego polskich okresów ubezpieczenia (składkowych i nieskładkowych) oraz 12 lat okresów jego ubezpieczenia w Korei Południowej. Emerytura zostanie obliczona przez ZUS w następujący sposób:

- najpierw ZUS obliczy teoretyczną (pełną) kwotę emerytury, jaką zainteresowany uzyskałby, gdyby łączny okres ubezpieczenia w Polsce i w Korei, wynoszący 30 lat, został przebyty w Polsce,

- następnie, na podstawie kwoty teoretycznej, obliczy rzeczywistą (proporcjonalną) kwotę emerytury, odpowiadającą stosunkowi polskich okresów do sumy polskich i koreańskich okresów; w tym przypadku będzie to 18/30 kwoty teoretycznej, ponieważ zainteresowany mężczyzna posiada w Polsce 18-letni okres ubezpieczenia, a łącznie, w Polsce i w Korei, posiada 30-letni okres ubezpieczenia.

W efekcie ZUS przyzna zainteresowanemu, ustaloną w podany wyżej sposób, proporcjonalną emeryturę.

W przypadku, gdy kwota emerytury lub renty z ZUS dla osoby zamieszkałej w Polsce oraz emerytury lub renty z Korei Południowej jest niższa od odpowiedniej kwoty najniższej polskiej emerytury lub renty, osobie zainteresowanej ustala się kwotę dopłaty do wysokości najniższej polskiej emerytury lub renty. Kwota dopłaty stanowi różnicę między odpowiednią kwotą najniższej polskiej emerytury lub renty a sumą kwot: polskiej emerytury lub renty z ZUS oraz koreańskiej emerytury lub renty.

Zasada obliczania proporcjonalnego świadczenia z uwzględnieniem koreańskich okresów ubezpieczenia **nie dotyczy emerytury z ZUS przysługującej ze zreformowanego systemu**, tzw. nowej emerytury¹, a także rent rodzinnych po osobach pobierających lub spełniających warunki do takiej emerytury. Nowa emerytura ustalana jest na podstawie środków zewidencjonowanych na koncie emerytalnym w ZUS, które obejmują zwaloryzowane składki na ubezpieczenie emerytalne w Polsce opłacane od 1 stycznia 1999 r. oraz kapitał początkowy za okresy ubezpieczenia w Polsce przebyte przed 1 stycznia 1999 r.

ZUS ustalił prawo do nowej emerytury 60-letniej kobiecie, urodzonej po 31 grudnia 1948 r., będącej członkiem otwartego funduszu emerytalnego (OFE), posiadającej 14-letni okres ubezpieczenia w Polsce oraz 6-letni okres ubezpieczenia przebyty w Korei Południowej. Wysokość tej emerytury zostanie obliczona na podstawie środków zewidencjonowanych na koncie emerytalnym w ZUS, obejmujących składki opłacane w okresie 14 lat ubezpieczenia w Polsce. Przy ustalaniu emerytury z ZUS nie podlega uwzględnieniu 6-letni okres ubezpieczenia przebyty przez zainteresowaną w Korei Południowej. Ze względu na członkostwo w OFE, zainteresowanej zostanie ustalone również prawo do okresowej emerytury kapitałowej, w związku ze środkami zgromadzonymi przez nią na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym.

W przypadku, gdy kwota nowej emerytury z ZUS dla osoby zamieszkałej w Polsce (wraz z ewentualnie przysługującą kwotą emerytury kapitałowej z OFE) oraz emerytury z Korei Południowej jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury, koreańskie okresy ubezpieczenia uwzględniane są przy ustalaniu świadczenia, gdy osoba zainteresowana spełnia – wymagany do uzyskania dopłaty do kwoty

¹ Odnosi się do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

najniższej polskiej emerytury – warunek posiadania okresu ubezpieczenia, wynoszącego co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Kwotę dopłaty do wysokości najniższej polskiej emerytury stanowi różnica między kwotą najniższej polskiej emerytury a sumą kwot: polskiej emerytury z ZUS (i emerytury kapitałowej ze środków zgromadzonych w OFE, jeśli dana osoba pobiera takie świadczenie) oraz koreańskiej emerytury.

60-letniej kobiecie zamieszkałej w Polsce, urodzonej w 1949 r., zostały ustalone: emerytura, na podstawie środków zgromadzonych na koncie emerytalnym w ZUS oraz okresowa emerytura kapitałowa, na podstawie środków zgromadzonych w OFE. Suma emerytur należnych zainteresowanej (z ZUS i okresowej emerytury kapitałowej) jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury.

Zainteresowana posiada 12-letni okres ubezpieczenia w Polsce, który nie gwarantuje jej prawa do podwyższenia emerytury do kwoty najniższej emerytury. Jednakże po uwzględnieniu 11-letniego okresu ubezpieczenia przebytego przez nią w Korei Południowej będzie jej przysługiwać dopłata do kwoty najniższej emerytury, o ile suma emerytur: z ZUS, okresowej emerytury kapitałowej (z OFE) oraz emerytury koreańskiej, będzie niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury.

Kwotę dopłaty stanowi różnica między obowiązującą kwotą najniższej polskiej emerytury a sumą kwot wymienionych trzech świadczeń.

► **Obliczanie emerytury lub renty z ZUS ustalonej bez konieczności uwzględnienia okresów koreańskich**

Jeżeli do uzyskania prawa do emerytury lub renty z ZUS – do której prawo zależy od wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych – nie ma konieczności uwzględnienia koreańskich okresów ubezpieczenia, wówczas wysokość emerytury lub renty obliczana jest wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia w Polsce (emerytura lub renta krajowa), bez uwzględnienia okresów koreańskich.

Jednakże ZUS obliczy również kwotę emerytury lub renty proporcjonalnej, jaka przysługiwałaby na podstawie łączonych okresów, przebytych w Polsce i w Korei Południowej, i gdyby okazało się, że byłaby ona wyższa od kwoty emerytury lub renty obliczonej za wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia (emerytury lub renty krajowej), to osobie zainteresowanej zostanie przyznana emerytura lub renta proporcjonalna.

ZUS przyznał prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy osobie mającej 12-letni okres ubezpieczenia w Polsce, przypadający bezpośrednio przed nabyciem prawa do renty. Okres ten jest wystarczający do uzyskania prawa do renty z ZUS. Osoba zainteresowana posiada również 3-letni okres ubezpieczenia przebyty w Korei Południowej. W takim przypadku ZUS obliczy wysokość renty następująco:

- *z jednej strony obliczy rentę na podstawie wyłącznie polskiego okresu ubezpieczenia – wynoszącego 12 lat (świadczenie pełne, krajowe),*

- z drugiej strony obliczy rentę proporcjonalną – tj. najpierw obliczy teoretyczną kwotę renty na podstawie sumy polskich i koreańskich okresów ubezpieczenia, wynoszącej 15 lat, a następnie obliczy rentę w wysokości proporcjonalnej, która w omawianym przypadku stanowi 12/15 kwoty teoretycznej (świadczenie proporcjonalne),
- następnie porówna kwoty ustalone w obu wariantach i przyzna rentę w wysokości korzystniejszej dla osoby zainteresowanej.

► **Podstawa wymiaru emerytury lub renty z ZUS dla osób posiadających – oprócz polskich okresów ubezpieczenia – również koreańskie okresy ubezpieczenia**

Podstawę wymiaru emerytury ustalanej na dotychczasowych, tzw. starych zasadach² lub renty z tytułu niezdolności do pracy – dla osoby posiadającej, oprócz polskich okresów ubezpieczenia, również koreańskie okresy ubezpieczenia – stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (przed dniem 1 stycznia 1999 r. – na ubezpieczenie społeczne), na podstawie polskich przepisów prawnych, z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany zgłosił wniosek o emeryturę lub rentę. Przy ustalaniu wymienionych 10 lat kalendarzowych nie uwzględnia się pełnych lat kalendarzowych okresów ubezpieczenia przebytych w Korei Południowej.

Jeżeli w okresie 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok złożenia wniosku o emeryturę lub rentę zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, na podstawie polskich przepisów prawnych, z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do systemu ubezpieczenia Republiki Korei.

Na wniosek osoby zainteresowanej podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowić może także przeciętna podstawa wymiaru składki na podstawie polskich przepisów prawnych, z okresu 20 lat kalendarzowych, przypadających przed rokiem złożenia wniosku o emeryturę lub rentę, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu w Polsce.

Podstawę wymiaru renty rodzinnej po osobach, które w chwili śmierci miały ustalone prawo do emerytury na starych zasadach lub renty z tytułu niezdolności do pracy, bądź spełniały warunki do uzyskania tych świadczeń, stanowi

² Dotyczy osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. oraz niektórych osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r.

podstawa wymiaru świadczenia, które przysługiwało bądź mogłoby przysługiwać zmarłemu.

► **Podstawa obliczenia nowej emerytury z ZUS dla osób posiadających – oprócz polskich okresów ubezpieczenia – również koreańskie okresy ubezpieczenia**

Nowa emerytura – dotycząca osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. – stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia³ dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę.

Podstawę obliczenia nowej emerytury stanowi kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Podstawę obliczenia renty rodzinnej po osobie, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do nowej emerytury lub spełniała warunki do uzyskania tego świadczenia, stanowi podstawa obliczenia świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu.

Przy ustalaniu podstawy obliczenia obu wymienionych świadczeń (czyli nowej emerytury oraz renty rodzinnej po osobach, które w chwili śmierci miały ustalone prawo do nowej emerytury lub spełniały warunki do uzyskania tej emerytury) nie uwzględnia się koreańskich okresów ubezpieczenia, ani składek opłaconych do koreańskiego systemu emerytalno-rentowego.

► **Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy**

Jeżeli polski okres ubezpieczenia jest krótszy niż 12 miesięcy i na jego podstawie nie powstaje prawo do polskiej emerytury ani renty, polska instytucja właściwa nie jest zobowiązana do przyznania świadczeń na podstawie tego okresu.

Kobieta urodzona przed 1 stycznia 1949 r., ubiegająca się o emeryturę na dotychczasowych zasadach, ma okres ubezpieczenia w Polsce wynoszący 10 miesięcy. Z tytułu tego okresu nie uzyskuje ona prawa do emerytury z ZUS, gdyż wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi dla niej – jako ubezpieczonej urodzonej przed 1949 r. – co najmniej 15 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Kobieta ta posiada także 21-letni koreański okres ubezpieczenia.

Ponieważ okres ubezpieczenia w Polsce jest krótszy niż 12 miesięcy, ZUS nie ma podstaw do przyznania zainteresowanej emerytury, ani też do uwzględnienia jej koreańskiego okresu ubezpieczenia dla celów przyznania polskiej emerytury. W konsekwencji ZUS odmó-

³ Tablice trwania życia – uwzględniające średnie dalsze trwanie życia, wspólne dla kobiet i mężczyzn, wyrażone w miesiącach dla wieku ubezpieczonego – ogłasza corocznie Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim, w formie komunikatu.

wi prawa do emerytury z powodu niespełnienia warunku posiadania wymaganego okresu ubezpieczenia.

Również w sytuacji, gdy koreański okres ubezpieczenia jest krótszy niż 12 miesięcy, i na jego podstawie nie powstaje prawo do koreańskiej emerytury lub renty, instytucja tego kraju nie jest zobowiązana do przyznania świadczeń z systemu emerytalno-rentowego, ani nie ma podstaw do uwzględnienia polskich okresów ubezpieczenia. Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, z tytułu których nie przysługuje prawo do świadczenia w Korei Południowej, ZUS uwzględnia przy ustalaniu świadczeń uzależnionych od długości posiadanych okresów ubezpieczenia.

W przypadku gdy przy ustalaniu prawa do polskiej emerytury lub renty został uwzględniony koreański okres ubezpieczenia krótszy niż 12 miesięcy, ZUS obliczy wysokość polskiej emerytury lub renty w wysokości proporcjonalnej – z zastosowaniem proporcji polskiego okresu ubezpieczenia do sumy polskich i koreańskich okresów ubezpieczenia.

Kobieta urodzona przed 1 stycznia 1949 r., ubiegająca się o emeryturę, posiada okresy ubezpieczenia w Polsce wynoszące 14 lat i 2 miesiące, tj. 170 miesięcy. Posiada ona również 10-miesięczny okres ubezpieczenia w Korei Południowej, z tytułu którego instytucja koreańska odmówiła prawa do świadczenia (w takim przypadku instytucja koreańska nie ma podstaw do sumowania okresów dla przyznania świadczenia).

ZUS uwzględni 10-miesięczny okres koreański przy ustalaniu polskiej emerytury i obliczy emeryturę w wysokości proporcjonalnej (w proporcji 170/180 kwoty teoretycznej, ustalonej na podstawie łącznego, 180-miesięcznego, okresu ubezpieczenia w Polsce i w Korei Południowej).

Zasilek pogrzebowy

ZUS ustala oraz wypłaca zasiłek pogrzebowy, stosując w tym zakresie wewnętrzne przepisy prawne. Przeszkody do wypłaty zasiłku nie stanowi fakt, że zgon nastąpił na terytorium Korei Południowej lub że pogrzeb miał miejsce w tym państwie.

Na wniosek osoby zainteresowanej, zamieszkałej na terytorium Korei Południowej, zasiłek pogrzebowy może zostać przetransferowany do miejsca jej zamieszkania.

Szczegółowe informacje na temat zasiłku pogrzebowego ustalanego przez ZUS, na podstawie polskich przepisów prawnych, można znaleźć w serwisie: www.zus.pl.

Emerytura lub renta dla osób posiadających wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia, zamieszkałych w Korei Południowej

Jeżeli osoba zainteresowana uzyskaniem emerytury lub renty z ZUS posiada wyłącznie okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce, natomiast mieszka na terytorium Korei Południowej, ustalenia uprawnień do emerytury lub renty dokonuje wyłącznie ZUS, zgodnie z przepisami polskimi.

Osoba taka może uzyskać świadczenie z Polski, o ile spełnia warunki wymagane do nabycia tego świadczenia, określone w polskich przepisach prawnych.

Ma także możliwość zgłoszenia wniosku o świadczenie z ZUS za pośrednictwem koreańskiej instytucji NPS (o czym będzie mowa na s. 14-16 ulotki).

Ocena niezdolności do pracy dla celów ustalania świadczeń emerytalno-rentowych

Oceny niezdolności do pracy, ustalenia jej stopnia, daty powstania, trwałości lub przewidywanego okresu trwania oraz innych okoliczności związanych z niezdolnością do pracy mających wpływ na prawo do renty, dokonuje, w formie orzeczenia, lekarz orzecznik ZUS, a w razie zgłoszenia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS – komisja lekarska ZUS.

Organy te wydają orzeczenie także wtedy, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie mieszka w Korei Południowej. W takim przypadku lekarz orzecznik ZUS dokonuje oceny niezdolności do pracy na podstawie opinii lekarskiej sporządzonej przez lekarza prowadzącego osoby zainteresowanej lub na podstawie dokumentacji medycznej dostarczonej przez osobę ubiegającą się o świadczenie uzależnione od niezdolności do pracy.

Zgodnie z polskimi przepisami prawnymi za niezdolną do pracy uznaje się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu. Wyróżnia się:

- całkowitą niezdolność do pracy – orzecaną w przypadku osoby, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, albo
- częściową niezdolność do pracy – orzecaną w przypadku osoby, która utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

U osoby, która wskutek naruszenia sprawności organizmu wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, stwierdza się niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ustaleniami, dotyczącymi oceny niezdolności do pracy, dokonanymi przez koreańską instytucję dla potrzeb ustalenia świadczeń inwalidzkich na podstawie przepisów koreańskich.

Gdzie złożyć wniosek o emeryturę lub rentę i jak go sporządzić?

► Równoczesne rozpatrywanie uprawnień do polskich i koreańskich świadczeń emerytalno-rentowych

Osoba posiadająca okresy ubezpieczenia w Polsce i w Korei Południowej wniosek o emeryturę lub rentę składa w instytucji ubezpieczeniowej jednego z państw-stron umowy. Nie ma więc konieczności składania wniosku odrębnie w każdym państwie.

Wniosek ten uruchamia automatycznie równoczesne rozpatrywanie uprawnień do emerytury lub renty w obydwu państwach, w których osoba zainteresowana podlegała ubezpieczeniu, a data złożenia wniosku jest wiążąca dla instytucji obu państw-stron umowy.

Bardzo ważne jest podanie we wniosku o świadczenia ustalane przez ZUS odpowiednich identyfikatorów numerycznych, a mianowicie: posiadanych numerów PESEL i NIP, a w razie gdy danej osobie nie nadano tych numerów lub jednego z nich – **serii i numeru dowodu osobistego lub paszportu** (dotyczy także paszportu zagranicznego).

► Osoba zamieszkała w Polsce

Osoba zamieszkała w Polsce, **posiadająca okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce i w Korei Południowej**, wniosek o emeryturę lub rentę składa w odpowiedniej polskiej instytucji ubezpieczeń społecznych, tj. w ZUS albo KRUS, w zależności od tego, któremu systemowi w Polsce podlegała ostatnio.

W ZUS instytucją właściwą do rozpatrzenia wniosku o emeryturę lub rentę, z zastosowaniem przepisów polsko-koreańskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym, jest **I Oddział ZUS w Łodzi – Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych** (patrz: s. 19).

Osoba zamieszkała w Polsce wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć bezpośrednio w wyżej wymienionej jednostce ZUS, albo też za pośrednictwem najbliższej placówki ZUS w miejscu swojego zamieszkania.

Ubiegając się w ZUS o świadczenia z zastosowaniem przepisów umowy, wniosek o świadczenie polskie należy wypełnić na formularzu przewidzianym przez ZUS:

- ZUS Rp-1E (*Wniosek o emeryturę*),

- ZUS Rp-1R (*Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy*),
- ZUS Rp-2 (*Wniosek o rentę rodzinną*).

Do wniosku należy dołączyć dokumenty uzasadniające prawo do polskich świadczeń i obliczenie ich wysokości (m.in. legitymacje ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, zaświadczenia ZUS Rp-7, wyciągi z aktów stanu cywilnego, odpowiednią dokumentację medyczną).

Wraz ze stosownym wnioskiem o świadczenie polskie należy przedłożyć wniosek o świadczenie koreańskie: PL-KR 5 (*Wniosek o świadczenia koreańskie na podstawie Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Republiką Korei a Rzeczypospolitą Polską*).

W przypadku ubiegania się o świadczenie z Korei Południowej uzależnione od niezdolności do pracy przez osobę zamieszkałą w Polsce, do wniosku należy także dołączyć posiadaną dokumentację medyczną oraz wypełniony przez lekarza prowadzącego formularz PL-KR 5A (*Raport medyczny*).

Formularze wymienionych wniosków dostępne są w placówkach oraz na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Po wszczęciu postępowania w ZUS wniosek o świadczenie koreańskie przekazywany jest koreańskiej instytucji właściwej w Seulu w celu rozpatrzenia. Data zgłoszenia wniosku w ZUS jest wiążąca dla instytucji koreańskiej.

Nie ma również przeszkód, aby osoba zamieszkała w Polsce zgłosiła wniosek o świadczenia z Polski i z Korei Południowej w instytucji koreańskiej. W takiej sytuacji wniosek, w zakresie uprawnień do świadczeń koreańskich, zostanie rozpatrzony przez instytucję koreańską – NPS, natomiast w zakresie świadczeń przysługujących na podstawie polskich przepisów prawnych zostanie przekazany do rozpatrzenia właściwej polskiej instytucji, tj. odpowiednio ZUS albo KRUS.

Osoba zamieszkała w Polsce, **posiadająca wyłącznie koreańskie okresy ubezpieczenia**, wniosek o świadczenia koreańskie przekazuje bezpośrednio instytucji koreańskiej. Wniosek taki można zgłosić także za pośrednictwem ZUS, który przekaże go do instytucji właściwej w Korei Południowej.

► **Osoba zamieszkała w Korei Południowej**

Osoba zamieszkała w Korei Południowej, **posiadająca okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce i w Korei Południowej**, wniosek o emeryturę lub rentę składa we właściwej koreańskiej instytucji ubezpieczeń społecznych, tj. **National Pension Service** (patrz: s. 19).

Ubiegając się o świadczenia w instytucji koreańskiej, polskie i koreańskie, należy: dla celów przyznania świadczenia koreańskiego wypełnić wniosek na formularzu przewidzianym przez tę instytucję, natomiast dla celów przyznania świadczenia polskiego z ZUS wypełnić wniosek:

- KR-PL 5 (*Wniosek o polską emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy*),
- KR-PL 6 (*Wniosek o polską rentę rodzinną*),
- KR-PL 7 (*Wniosek o wypłatę polskiego zasiłku pogrzebowego*).

Do wniosku należy dołączyć dokumenty uzasadniające prawo do polskich świadczeń i obliczenie ich wysokości. Okresy zatrudnienia powinny być udokumentowane zaświadczeniami pracodawców, świadectwami pracy lub legitymacją ubezpieczeniową zawierającą wpisy o zatrudnieniu, dokonywane w trakcie zatrudnienia albo dokonane niezwłocznie po rozwiązaniu stosunku pracy.

Zaświadczenie potwierdzające okres **zatrudnienia w Polsce** może wystawić:

- pracodawca w oparciu o posiadane akta osobowe pracownika,
- prawny następcę pracodawcy na podstawie przejętych akt osobowych pracownika,
- jednostka przechowująca dokumenty zlikwidowanego zakładu pracy (organ założycielski, organ nadrzędny, archiwum lub firma przechowalnicza).

Szczegółowe informacje na temat środków dowodowych dostępne są na stronie internetowej www.zus.pl.

Dokumentem potwierdzającym **wysokość wynagrodzeń** – dla celów ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych – jest zaświadczenie wystawione przez pracodawcę na formularzu ZUS Rp-7 lub legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca odpowiednie wpisy o okresach zatrudnienia i osiągniętych wynagrodzeniach. Zaświadczenie ZUS Rp-7 powinno być wystawione przez pracodawcę lub prawnego następcę pracodawcy na podstawie dokumentacji płacowej. Jeżeli dokumentacja taka nie istnieje, zaświadczenie o wysokości osiągniętych wynagrodzeń może być wydane na podstawie danych zawartych w aktach osobowych pracownika, np. w umowie o pracę, pismach o powołaniu, mianowaniu oraz w innych pismach, określających wynagrodzenie danej osoby. Jeżeli zainteresowany nie ma możliwości uzyskania wymaganych zaświadczeń, możliwe jest przyjęcie kopii dokumentacji płacowej sporządzonej przez archiwum lub uwierzytelnionej kopii sporządzonej przez inne instytucje przechowujące dokumentację danego zakładu pracy bądź prywatną firmę przechowalniczą.

W przypadku ubiegania się w instytucji koreańskiej o świadczenie z ZUS uzależnione od niezdolności do pracy, do wniosku należy dołączyć także posiadaną dokumentację medyczną oraz wypełniony przez lekarza prowadzącego w Korei Południowej formularz KR-PL 5A (*Opinia lekarska*).

Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej instytucji koreańskiej National Pension Service – <http://www.nps.or.kr/>, a także na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – www.zus.pl.

Po wszczęciu postępowania w instytucji koreańskiej wniosek o świadczenie polskie przekazywany jest polskiej instytucji właściwej w celu rozpatrzenia, tj. odpowiednio ZUS lub KRUS. Data zgłoszenia wniosku w instytucji koreańskiej jest wiążąca dla ZUS i KRUS.

Nie ma również przeszkód, aby osoba zamieszkała w Korei Południowej zgłosiła wniosek o świadczenia polskie i koreańskie w ZUS. W takiej sytuacji wniosek, w zakresie uprawnień do świadczeń polskich, zostanie rozpatrzony przez ZUS, natomiast w zakresie świadczeń przysługujących na podstawie przepisów koreańskich zostanie przekazany do rozpatrzenia instytucji koreańskiej.

Osoba zamieszkała w Korei Południowej, **posiadająca wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia**, wniosek o świadczenia polskie składa bezpośrednio w instytucji polskiej. Wniosek taki można zgłosić także za pośrednictwem instytucji koreańskiej, która przekaże go odpowiedniej instytucji w Polsce, tj. ZUS albo KRUS.

► Osoba zamieszkała w państwie trzecim

Osoba zainteresowana zamieszkała w państwie trzecim (poza Polską i Koreą Południową) wniosek o emeryturę lub rentę z tytułu okresów ubezpieczenia przebytych w obu państwach zgłasza w polskiej albo koreańskiej instytucji właściwej, w zależności od tego, w którym państwie ostatnio podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Zgłoszenie wniosku w instytucji danego państwa dokonywane jest na zasadach określonych w wewnętrznym ustawodawstwie, stosowanym przez każdą z instytucji, opisanych w poprzednich punktach.

Nie ma jednak przeszkód, aby zgłosić wniosek o świadczenie do instytucji wybranego państwa: Polski albo Korei Południowej.

Transfer przez ZUS świadczeń emerytalno-rentowych osobie zamieszkałej w Korei Południowej

Osoba uprawniona do świadczeń z ZUS objętych umową, zamieszkała w Korei Południowej, może otrzymywać swoje świadczenie, zgodnie z dyspozycją złożoną w ZUS:

- w Polsce (na rachunek bankowy emeryta lub rencisty albo do rąk osoby upoważnionej przez emeryta lub rencistę zamieszkałej w Polsce), albo
- w Korei Południowej (na zagraniczny rachunek bankowy emeryta lub rencisty w banku w Korei), bowiem osobie pobierającej świadczenie emerytalne lub rentowe z ZUS, zamieszkałej w Korei, na jej wniosek, świadczenie może być transferowane – przez I Oddział ZUS w Łodzi – do państwa zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby.

Wniosek o transfer emerytury lub renty do Korei Południowej można złożyć bądź w I Oddziale w Łodzi, bądź w tym oddziale ZUS, który przyznał lub wypłacał dotychczas świadczenie w Polsce. W tym drugim przypadku obsługa wypłaty emerytury lub renty przekazywana jest do I Oddziału ZUS w Łodzi – Wydziału Realizacji Umów Międzynarodowych.

Emerytura lub renta przekazywana jest świadczeniobiorcy bez potrącenia przez ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne w Narodowym Funduszu Zdrowia, ponieważ emeryci i renciści ZUS zamieszkali w Korei Południowej nie są objęci ubezpieczeniem zdrowotnym w Polsce.

Emerytura lub renta wypłacana jest co miesiąc w dniu ustalonym w decyzji ZUS jako termin płatności świadczenia. W przypadku, gdy kwota emerytury lub renty przekazywanej do Korei Południowej jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury, jej wypłata może odbywać się w terminach innych niż miesięczne (np. kwartalnie). Za dzień wypłaty emerytury lub renty przekazywanej do Korei Południowej uważa się dzień przekazania należności do banku.

Zbieg świadczeń koreańskich ze świadczeniami polskimi

Jeżeli osoba, której ustalono prawo do emerytury lub renty z ZUS pobiera również emeryturę lub rentę z koreańskiego systemu zabezpieczenia społecznego, to fakt pobierania świadczenia zagranicznego nie powoduje zmniejszenia ani zawieszenia prawa do świadczenia z ZUS.

Wpływ przychodów osiąganych z tytułu działalności wykonywanej w Korei Południowej na emeryturę lub rentę pobieraną z ZUS

Emeryci oraz renciści ZUS obowiązani są do informowania ZUS o zarobkach i innych przychodach osiąganych z tytułu działalności wykonywanej zarówno w Polsce, jak i za granicą, w tym w Korei Południowej – zarówno u pracodawców polskich, jak i zagranicznych. Wysokość tych przychodów może mieć wpływ na kwotę przysługującej emerytury lub renty z ZUS. Jeżeli wysokość zagranicznych przychodów przekracza:

- 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce, ale nie więcej niż 130% miesięcznego wynagrodzenia – emerytura lub renta ulega zmniejszeniu,

- 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce – prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu.

Powyższe reguły nie dotyczą emerytów, którzy osiągnęli wiek wynoszący: 60 lat w przypadku kobiet, 65 lat w przypadku mężczyzn.

Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać w placówkach ZUS.

Obowiązki informacyjne wobec ZUS emerytów lub rencistów zamieszkałych w Korei Południowej

Emeryci lub renciści ZUS mają obowiązek informować jednostkę ZUS wypłacającą świadczenie o każdej okoliczności, która ma wpływ na uprawnienia do emerytury lub renty albo ich wypłatę. Do okoliczności tych należą w szczególności: zmiany w zakresie danych personalnych (np. imienia, nazwiska) i adresowych, zmiana państwa zamieszkania, zmiana numeru rachunku bankowego, podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, osiągnięcie przychodu mającego wpływ na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury lub renty (dotyczy to przychodu zarówno z działalności wykonywanej w Polsce, jak i za granicą).

Emeryci oraz renciści ZUS są zobowiązani – na żądanie organu rentowego – do potwierdzania własnoręcznym podpisem istnienia dalszego prawa do pobierania świadczenia. Jednostka ZUS wypłacająca emeryturę lub rentę osobom zamieszkałym w Korei Południowej przesyła okresowo świadczeniobiorcom, do wypełnienia i odesłania do ZUS, formularz *Poświadczenie życia i zamieszkania*.

Formularz ten powinien zostać wypełniony i własnoręcznie podpisany przez emeryta lub rencistę, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających lub utrudniających złożenie własnoręcznego podpisu – przez osobę sprawującą faktycznie opiekę nad tym świadczeniobiorcą. Własnoręczne złożenie podpisu przez daną osobę w obu przypadkach powinno zostać potwierdzone przez właściwy urząd lub osobę do tego upoważnioną w państwie zamieszkania wymienionych osób, albo przez upoważnioną osobę w polskiej placówce dyplomatycznej lub konsularnej.

Gdzie można uzyskać więcej informacji?

Niniejsza ulotka ma charakter ogólny. Więcej informacji można uzyskać:

- w najbliższej jednostce terenowej ZUS,
- w serwisie internetowym: www.zus.pl,

- w wyznaczonej jednostce terenowej ZUS, właściwej do rozpatrywania wniosków o emerytury lub renty z ZUS z zastosowaniem umowy polsko-koreańskiej oraz do transferu emerytur i rent z ZUS do miejsca zamieszkania świadczeniobiorców w Republice Korei, którą jest: I Oddział ZUS w Łodzi – Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych (ul. Zamenhofska 2, 90-431 Łódź, tel.: +48 42 638 29 67, +48 42 638 24 80),
- w Centrali ZUS – sprawującej funkcję instytucji łącznikowej, współpracującej z koreańską instytucją łącznikową NPS, której zadania w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych podlegających koordynacji na podstawie umowy wykonuje: Departament Rent Zagranicznych (ul. Senatorska 10, 00-082 Warszawa, tel.: +48 22 826 05 53, e-mail: drz@zus.pl).

Informacje na temat świadczeń z koreańskiego krajowego systemu zabezpieczenia społecznego dostępne są:

- w instytucji ubezpieczeniowej Korei Południowej: National Pension Service, International Center (9th Fl. Youngpoong Bldg., Cheonggyecheonro, Jongno-gu, Seoul 110-752, Korea),
- w najbliższej jednostce terenowej NPS,
- na stronie internetowej instytucji koreańskiej: <http://www.nps.or.kr/>.

Warszawa, marzec 2010 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Departament Rent Zagranicznych)
00-082 Warszawa, ul. Senatorska 10
Skład i druk: Poligrafia ZUS w Warszawie. Nakł. 3000 egz. Zam. nr 371/10.